

**2023/2024. TANÉVBEN ÉRVÉNYES
TANTÁRGYI PROGRAM**

Tantárgy teljes neve: Gyógyszerészeti és orvosi terminológia	
Képzés: egységes osztatlan képzés (gyógyszerész)	
Munkarend: nappali	
Tantárgy rövidített neve: Gyógysz. és orv. termin	
Tantárgy angol neve: Pharmaceutical and medical terminology	
Tantárgy német neve: Pharmazeutische und medizinische Terminologie	
Tantárgy besorolása: kötelező*/szabadon választható*/kritériumkövetelmény* (* Megfelelő aláhúzendó)	
Tantárgy neptun kódja: GYKNYSE119G1M	
A tantárgy oktatásáért felelős szervezeti egység: Szaknyelvi Intézet	
A tantárgyfelelős neve: Dr. habil. Fogarasi Katalin Elérhetőség: - telefon: +36-20-670-1330 - e-mail: fogarasi.katalin@semmelweis-univ.hu	Beosztás, tudományos fokozat: Igazgató, PhD
A tantárgy oktatásában résztvevő(k) neve(i): Dr. Ittész Dániel Dr. Keresztélyné Dr. Barta Andrea Dr. Szabó Mária Dr. Vágási Tünde Dr. Varga Éva Katalin	Beosztás, tudományos fokozat: PhD PhD PhD PhD PhD
A tantárgy heti óraszám: 2 óra gyakorlat	A tantárgy kreditpontja: 1 kredit
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja és feladata a képzés céljának megvalósításában: A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatók a Gyógyszerészeti terminológia latin alapjai című kurzus során elsajátított ismereteiket bővítsék, valamint megismerjék az anatómiai nomenklatúra alapjait és a gyógyszerészeti–orvosi szakkifejezések jellegzetességeit és azokat értően felismerjék az egyes szervrendszerekhez köthető diagnózisokban.	

A tantárgy rövid leírása:

Főbb tartalmi csomópontok:

- a hatékony gyógyszerészi kommunikáció ismérvei, külön figyelemmel a gyógyszerész–orvos és gyógyszerész–beteg kommunikációra
- az anatómiai nevezéktan jellegzetességei: alapvető anatómiai nevek feldolgozása, értelmezése
- az egyes szervrendszerekkel kapcsolatos anatómiai és klinikai megnevezések feldolgozása, értelmezése
- releváns, komplex klinikai diagnózisok értelmezése
- farmakológiai szakkifejezések sajátosságai
- összetett készítmények rendelése a latin grammatika szabályai szerint
- az orvosi terminológia latin és görög elemei

A kurzus elvégzése után a hallgató

- ismeri a gyógyszerészi szaknyelv, terminológia és nomenklatúra fogalmát és megjelenési szintjeit
- ismeri a vényírás és értelmezés szaknyelvi igényét
- ismeri a különböző szakterületek nevezéktanainak megbízható forrásait
- ismeri a szakszókincs latin nyelvi struktúráját
- ismeri a szaknyelvi kifejezések igényes, félreérthetetlen megfogalmazását

- képes a gyógyszerészi–orvosi szaknyelv értő befogadására
- képes készítményneveket értelmezni és helyesen használni
- képes görög-latin nyelvű klinikai diagnózist értelmezni
- képes bármilyen gyári és magisztrális készítményhez való orvosi vényt értelmezni

- szakmai közegben magas szintű igényességgel fejezi ki magát - a szakma szokásait szem előtt tartva a görög-latin kifejezések helyes használatával
- a mindennapi életben, a páciensekkel szemben fontosnak tartja a számukra is érthető kommunikációt, a görög-latin nyelvű kifejezések elmagyarázását

- hatékonyan közreműködik a szakmai kommunikációban
- szakmai ismeretei birtokában javaslatokat ad a latin szakkifejezések hiányzó magyar változatainak megalkotására

Az adott félévi kurzusra vonatkozó adatok

Tárgyfelvétel féléve	Kontakt elméleti óra	Kontakt gyakorlati óra	Kontakt demonstrációs gyakorlati óra (szeminárium)	Egyéni óra	Össz. óra	Meghirdetés gyakorisága	Konzultációk száma
1. félévben		28			28	Őszi szemeszterben* Tavaszi szemeszter* Mindkét szemeszterben* (* Megfelelő aláhúzendő)	

A kurzus oktatásának időterve**

Elméleti órák tematikája (heti bontásban):

Gyakorlati órák és tematikája:

1. hét:

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: a gyógyszerészi és az orvosi FoNo közötti különbségek megismerése és eltérő szerkezetű receptformáinak használata; mozgásszervi elváltozások diagnózisainak értelmezése, valamint a kezelésükre szolgáló gyógyszertípusok, rendelésük és alkalmazásuk kifejezése

szókincs: FoNo-készítmények; a test főbb csontjai, ízületei és izmai; mozgásszervi elváltozások görög-latin terminológiája

nyelvi ismeretek: a diagnózisok szerkezetének jellemzői, eltérések a drognevek szerkezetétől

2. hét:

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: az adagrendelés kifejezése és a Szabványos Vényminták készítményeinek terápiára utaló elnevezéseinek értelmezése

szókincs: utasítások a recepteken; a főbb belső szervek és elváltozásaik görög-latin terminológiája

nyelvi ismeretek: a felszólítás aktív és passzív formái a recepten; előjárósók acc.-szal

3. hét:

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: a csomagolási utasítások használata

szókincs: a szív és a vérkeringés szervei és főbb betegségei, kezelésükre szolgáló gyógyszertípusok, rendelésük és alkalmazásuk

nyelvi ismeretek: gyógyszerészi és diagnosztikai kifejezések előjárósói abl.-szal

4. hét:

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: a sók neveinek használata a receptúrában

szókincs: a légzőrendszer és főbb betegségei és tünetei, a kezelésükre szolgáló gyógyszertípusok, rendelésük és alkalmazásuk

nyelvi ismeretek: tőszámnevek 200-1000; tőtípusok

5. hét:

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: gyógyszerészi alapanyagok nevének használata

szókincs: az emésztőrendszer szervei és főbb betegségei és tünetei, a kezelésükre szolgáló gyógyszertípusok, rendelésük és alkalmazásuk

nyelvi ismeretek: nem tipikus végű főnevek a gyógyszerészetben és az anatómiában; lokalizáció a diagnosztikában (*uterque 3*)

6. hét: 1. írásbeli számonkérés

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: injekciók rendelése, hatóanyag-tartalom nemzetközi egységben való kifejezése

szókincs: a vese és a kiválasztás szervei és főbb betegségei és tünetei, a kezelésükre szolgáló gyógyszertípusok, rendelésük és alkalmazásuk

nyelvi ismeretek: a melléknevi igenevek (*continens, praeparatus 3*); fokozott melléknevek a gyógyszerészetben és a diagnosztikában

7. hét:

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: FoNo-készítményeinek gyógyszerhatástani szempontú elnevezéseinek értelmezése; latin és görög terminuselemek értelmezése

szókincs: idegrendszer

nyelvi ismeretek: időviszonyok kifejezése klinikai diagnózisokban (*die / diebus ante*)

8. hét:

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: onkológiai gyógyszeres terápiák megnevezéseinek értelmezése (Ph. Hg.)

szókincs: sejttani és szövettani terminológia, daganatos elváltozások

nyelvi ismeretek: Ph. Hg. nyelvi fordulatai

9. hét:

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: magisztrális mintareceptek értelmezése

szókincs: endokrin szervek anatómiája és kórképei, hormonok terminológiája

nyelvi ismeretek: a magisztrális mintareceptek nyelvi jellegzetességei

10. hét:

gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: gyári készítmények mintareceptjeinek értelmezése; a Ph. Hg. vakcinaneveinek értelmezése

szókincs: fertőző betegségek és tünetek, mikrobiológia görög-latin terminológiája, mikroorganizmusok nómenklatúrája

nyelvi ismeretek: a gyári mintareceptek nyelvi jellegzetességei

11. hét:

<p>gyógyszerészeti szaknyelvi kompetencia: betegtájékoztató a gyógyszerésztárban (recept és betegtájékoztató alapján), receptúrával kapcsolatos információadás kezelőorvosnak</p> <p>szókincs: gyógyszerhatások és terápiás célok</p> <p>nyelvi ismeretek: a magyar gyógyszerészeti terminológia szabatos használata</p> <p>12. hét: a kurzus anyagának rendszerezése és a nyelvi ismeretek szintetizálása</p> <p>13. hét: a kurzus anyagának rendszerezése és a nyelvi ismeretek szintetizálása</p> <p>14. hét 2. írásbeli számonkérés kurzuszárás: értékelés, javítás, jegybeírás</p> <p>Az egyes csoportok képességétől, igényeitől és a tananyag aktualizálásától, fejlesztésétől függően kisebb változások a félév menetében elképzelhetők. Ezek azonban nem érintik a félév folyamán elvégzendő anyag témáját és mennyiségét.</p>
<p>Konzultációk rendje: megbeszélés szerint</p>
<p style="text-align: center;">Kurzus követelményrendszere</p>
<p>A kurzus felvételének előzetes követelménye(i): -</p>
<p>A foglalkozásokon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás igazolásának módja, pótlás lehetősége:</p> <p>Legfeljebb 3 hiányzás megengedett; ennél több hiányzás esetén a hallgató az oktatóval történő egyeztetés után az adott tanítási héten egy másik csoport tanóráján való részvétellel vagy beadandó feladattal pótolhatja mulasztását (legfeljebb egy alkalommal); az a hallgató, aki a gyakorlati órák több, mint 25%-áról hiányzik, nem kaphat aláírást.</p> <p>A megengedettnél több hiányzás esetén orvosi igazolás szükséges a tartós betegségről vagy kórházi kezelésről.</p>
<p>Az érdemjegy kialakításának módja***, a félévközi ellenőrzések (beszámolók, zárthelyi dolgozatok) száma, témakörei és időpontjai, értékelésbe beszámításuk módja, pótlási és javítási lehetőségek:</p> <p>Zárthelyi dolgozatok: 6. és 14. hét, valamint Moodle-feladatlapok heti rendszerességgel</p> <p>Téma: a dolgozat időpontjáig az órán átvett tananyag</p> <p>Pótlás és javítás: órán kívüli időpontban.</p> <p>A félév végi osztályzat kialakításában a két dolgozat és a Moodle-feladatlapok eredménye a meghatározó.</p> <p>Az összpontszám értékelése:</p> <p>90 – 100% = jeles (5)</p> <p>75 – 89% = jó (4)</p> <p>60 – 74% = közepes (3)</p> <p>50 – 59% = elégséges (2)</p> <p>0 – 49% = elégtelen (1)</p>
<p>A félév végi aláírás feltételei:</p> <p>Legfeljebb 3 hiányzás megengedett; ennél több hiányzás esetén a hallgató az adott tanítási héten egy másik GYTK-s csoport tanóráján való részvétellel vagy beadandó feladattal pótolhatja mulasztását; az a hallgató, aki a gyakorlati órák több, mint 25%-áról hiányzik, nem kaphat aláírást; aktív részvétel az órákon; a zárthelyi dolgozatok megírása, Moodle-feladatlapok kitöltése.</p>
<p>A hallgató félév során egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa, ezek leadási határideje: -</p>
<p>A félév végi számonkérés típusa: aláírás*/gyakorlati jegy*/kollokvium*/szigorlat* (* Megfelelő aláhúzendő)</p>
<p>Vizsgakövetelmények: az oktatási-kutatási szervezeti egység által a MOODLE felületen a szorgalmi időszak kezdetéig közzétettek szerint.</p>
<p>A félév végi számonkérés formája: írásbeli*/szóbeli*/kombinált vizsga* (* Megfelelő aláhúzendő)</p>

<p>A jegymegajánlás lehetősége és feltételei:</p>
<p>A tananyag elsajátításához, a tanulmányi teljesítményértékelések teljesítéséhez szükséges ismeretek megszerzéséhez felhasználható alapvető jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom listája****, valamint a felhasználható fontosabb technikai és egyéb segédesszközök, tanulmányi segédanyagok:</p> <p>Tankönyv: A gyógyszerészeti és orvosi terminológia görög–latin alapjai. Összeállította: Barta Andrea és Varga Éva Katalin (kézirat)</p> <p>Segédanyagok: A kurzus Moodle-felületén közzétett anyagok, továbbá: Formulae Normales VIII. - Szabványos vényminták. 2022. A betegségek és az egészséggel kapcsolatos problémák nemzetközi statisztikai osztályozása : BNO-10, Tizedik revízió. Budapest, Egészségügyi Stratégiai Kutatóintézet, 1995. Magyar Gyógyszerkönyv VIII. Brencsán orvosi szótár. Szerk.: Krúdy Erzsébet. Budapest, 2002³, Medicina Könyvkiadó Rt. A szaknyelvoktatók által összeállított és kiosztott segédanyagok, online tananyagok</p>
<p>Több féléves tantárgy esetén a párhuzamos felvétel lehetőségére, valamint az engedélyezés feltételeire vonatkozó oktatási-kutatási szervezeti egység álláspontja: -</p>
<p>A tantárgyleírást készítette: Dr. Keresztélyné Dr. Barta Andrea, Dr. Fogarasi Katalin, Dr. Varga Éva Katalin</p>

**** A tantárgy tematikáját oly módon kell meghatározni, hogy az lehetővé tegye más intézményben a kreditismerési döntéshozatalt, tartalmazza a megszerzendő ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek, (rész)kompetenciák és attitűdök leírását, reflektálva a szak képzési és kimeneti követelményeire.**

***** A tantárgyi programban kell meghatározni azt, hogy a félévközi teljesítményértékelések eredménye hogyan befolyásolja a félévközi érdemjegy (gyakorlati jegy), a vizsgaérdemjegy megállapítását és a jegymegajánlást. A teljesítményértékelés módját, tartalmi elemeit megfelelő részletességgel fel kell tüntetni a tantárgy követelményrendszerében (tantárgyi programban). A vizsgajeggyel záruló tárgy esetén a félévközi teljesítményértékelés: a) nem lehet az aláírás feltétele, de a jól vagy rosszul teljesítőknél kedvezmény vagy többletfeladat megadását vonhatja maga után, b) eredményéhez a tantárgyi programban (tantárgyi követelményrendszerben) meghatározott vizsgakedvezmény vagy többletfeladat társulhat, ilyen vizsgakedvezmény lehet például gyakorlati vizsga, beugró alóli mentesség, bizonyos vizsgarész teljesítése alóli felmentés; többletfeladat lehet például több tétel húzása és teljesítése a vizsgán, c) a tantárgyi programban (tantárgyi követelményrendszerben) részletezni kell az egyes félévközi teljesítmények eredményeihez társított kedvezmény vagy többletfeladat mibenlétét, valamint azt, hogy azok milyen módon és arányban kerülnek figyelembe vételre a vizsgán.**

****** Pontosan jelölni kell, mely részük ismerete melyik követelmény elsajátításához szükséges (pl. tételenkénti bontásban).**